

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371)29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Padomes sēdes protokols Nr. 1 (69)

Rīgā

2024.gada 12.februārī.

Sanākumi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja vietnieks	M.Āboliņš
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	U.Kāsiks
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	J.Priede
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes jurists	I.Jansone

Pieaicinātās personas uz 1. darba kārtības punktu:

Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta direktore	I.Vasaraudze
Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta direktora vietnieks, Makroekonomikas nodaļas vadītājs	D.Stikuts
Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta vecākais eksperts	A.Jurša
Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta, Makroekonomikas nodaļas vadītāja vietiece	I.Vēja

Sanākumi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes jurists

I.Jansone

2024.gada 12. februāra sanākums sākas plkst. 14:00

Sanāksmes atklāšana – I.Šteinbuka

Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētāja I.Šteinbuka atklāj sanākumi un izsludina sēdes darba kārtību.

Padome strādā daļēji attālināti un Padomes sēdē izskatāmos jautājumus apspriež tiešsaistes videokonferenču platformā *MS Teams*.

1. Makroekonomikas radītāju prognožu prezentācija

Ziņo: I.Vasaraudze, D.Stikuts, A.Jurša

Finanšu ministrija (turpmāk – FM) informē par aktualizētajām makroekonomikas prognozēm 2024.-2026. gadam un no jauna izveidotajām prognozēm 2027.-2028. gadam.

Prognozes piecu gadu periodam tiks izmantotas par pamatu Stabilitātes programmas 2024.-2028.gadam izstrādei. Sākot ar 2024. gadu, Stabilitātes programma ir aizstāta ar jaunu dokumentu – Fiskālais strukturālais plāns, kas tiek ieviests saskaņā ar jauno Eiropas Savienības fiskālās un ekonomiskās pārvaldības ietvaru. Atjaunoto makroekonomisko prognožu pieņēmumi un izmaiņas, kopš 2023. gada jūnija, ir saistītas ar ekonomiskās situācijas pasliktināšanos. FM pārstāvji ziņo par attīstību tautsaimniecības nozarēs, ārējā tirdzniecībā, investīcijās un iekšzemes patēriņā. Būtiska nozīme, IKP prognožu pieņēmumos, ir piešķirta ES fondu finansējuma apguvei, kas atpaliek no plāna un kavē arī IKP pieauguma tempus. Analizējot inflācijas rādītājus, tiek konstatēts, ka ierobežojošā monetārā politika ir bijusi iedarbīga, tomēr vienlaikus būtiski samazinājušies iedzīvotāju uzkrājumi. Reālā darba samaksa, sākot no 2023. gada otrā ceturksņa, ir pārsniegusi inflāciju, tādējādi, iekšzemes patēriņa iespējas ir ierobežotas. Darba tirgū joprojām ir vērojama darbaspēka nepietiekamība, pat neskatoties uz ekonomikas recesiju, tādēļ atsākoties izaugsmei - tā var kļūt par būtisku ierobežojošu faktoru tautsaimniecības attīstībai. Tomēr pašlaik būtiskākais ierobežojošais faktors ir vājš kopējais pieprasījums. Izaugsmes atsākšanās pašlaik ir atkarīga no tirdzniecības partnervalstu ekonomiku atkopšanās, tomēr pašlaik starptautiskie prognozētāji (Eiropas Komisija, Starptautiskais valūtas fonds) izaugsmes prognozes, lielākajām reģiona ekonomikām, ir samazinājušas un arī tajās izaugsme prognozēta vāja.

FM, ņemot vērā, aktuālāko informāciju par ekonomikas attīstību, ir izveidojusi konservatīvas un ļoti piesardzīgas prognozes 2024. gadam un arī turpmākam periodam. Prognozēšana attiecībā uz 2027.-2028. gadu, augstas nenoteiktības apstākļos, ir izaicinoša. Tādēļ tālākiem gadiem izstrādātās prognozes ir indikatīvas un abiem gadiem prognozētās vērtības vienādas.

Klātesošo diskusija par makroekonomikas radītāju prognozēm, pieņēmumiem un riskiem.

I.Šteinbuka: Vai prognozes ir salīdzinātas ar Latvijas Bankas prognozēto scenāriju un, kas ir pamatā prognožu atšķirībām?

D. Stikuts, I. Vasaraudze: Prognozes vienmēr tiek salīdzinātas un arī notiek konsultācijas ar Latvijas Bankas ekspertiem. Šoreiz FM izvēlējusies konservatīvāku pieeju, nekā Latvijas Banka, turklāt arī Bankas prognozes drīzumā tiks aktualizētas. Līdzīgi ir rīkojušies Igaunijas kolēģi, arī viņu prognozes ir konservatīvākas nekā Igaunijas Bankai.

A. Jakobsons: Darba samaksas pieaugums ir prognozēts diezgan piesardzīgs, salīdzinājumā ar citiem prognozētājiem, ar ko tas saistīts?

I. Vasaraudze: Prognozējot darba samaksu, tiek izmantoti Labklājības ministrijas dati par minimālās algas pieaugumu, kas parasti līdz Finanšu ministrijai nonāk augustā. Citiem prognozētājiem, piemēram komercbankām nav šāda ierobežojuma, tādēļ novērtējumi par darba samaksas pieaugumu ir augstāki.

N.Malnačs: Šajā pašā kontekstā jautājums par darba samaksas pieaugumu 2024. gadā (+7,5%), kā tas korelē ar diezgan mazo, IKP struktūrā prognozēto, privātā patēriņa sadalju (pieaugums +3,5%)?

A. Jurša, I.Vēja: Iepriekšējos gados straujais patēriņa cenu kāpums ir apstājies, tomēr cenas precēm un pakalpojumiem ir stabilizējušās jaunā līmenī. Iedzīvotāju ienākumu pieaugums vēl nav paspējis tam pielāgoties. Turklāt, ne visa sabiedrība ir darba samaksas saņēmēji, ir ievērojams pensionāru skaits, kuru pirktspēja atgūstas daudz lēnāk. Tas izskaidro diezgan mazo privātā patēriņa ietekmi 2024. gada IKP struktūrā.

I.Šteinbuka: Tā kā ir paredzētas investīcijas IKP struktūrā, kas ir to pamatā, ja ir redzams, ka ES fondos paredzēto finanšu apguve atpaliek no plāna?

I. Vasaraudze, D. Stikuts: Ja skatās investīciju dekompozīciju, liels ir arī privāto investīciju īpatsvars. Investīcijas lielākoties ir būvniecības projektos. Attiecībā uz ES fondiem, tiem ir ļoti neelastīgs apguves grafiks, 2026. gadā noslēdzas pašreizējais finansēšanas periods. Tas ir pamatpieņēmums, prognozējot būtisku investīciju īpatsvara samazināšanos IKP struktūrā pēc 2026. gada.

Nolēma:

1.1. Pieņemt zināšanai FM iesniegto informāciju par makroekonomikas rādītāju prognozēm.

I.Šteinbuka – par;
I.Golsts – par;
A.Jakobsons – par;
M.Āboliņš – par;
U.Kāsiks – par;
J.Priede – par.

2. Iekšējā diskusija par makroekonomikas rādītāju prognozēm

Klātesošie diskutē par FM iesniegtajām un FM komentētajām makroekonomikas rādītāju prognozēm. Galvenās atziņas:

- Padomei nav būtisku iebildumu par Finanšu ministrijas iesniegtajām makroekonomikas rādītāju prognozēm kopumā. Padome uzskata tās par ticamām un adekvātām faktiskajai ekonomiskajai situācijai.
- Padome atzīmē pašreizējo grūti prognozējamo risku kopumu, jo īpaši attiecībā uz piecu gadu periodu.
- Padome uzsver nepieciešamību atzīmēt riskus saistībā ar Eiropas fondu apguves atpauzēšanu no plāna. No vienas puses - ES fondiem ir būtiska ietekme IKP pieaugumā un, ja grafiks tiks ievērots, tas kāpinās izaugsmi. No otras puses - kavēšanās ir būtisks negatīvs faktors IKP pieauguma nodrošināšanai.
- Riski ir saistībā ar inflācijas vilņa iespējamu atkārtošanos. To var izraisīt ģeopolitiskā nestabilitāte, strauja politiskā kursa maiņa ASV, iespējami tirdzniecības kari un arī piegādes ķēžu pārrāvumi.

Nolēma:

2.1. Apstiprināt FM iesniegtās makroekonomikas rādītāju prognozes.

2.2. Uzdot Padomes makroekonomikas ekspertei V.Zarembai noformulēt apkopojošu viedokli par sēdē diskutēto.

2.3. Uzdot Padomes sekretariātam sagatavot un nosūtīt FM Padomes viedokli, ievērojot noslēgto Vienošanos par sadarbību.

I.Šteinbuka – par;
I.Golsts – par;
A.Jakobsons – par;
M.Āboliņš – par;
U.Kāsiks – par;
J.Priede – par.

2024.gada 12.februāra sanāksmi slēdz plkst. 16:00.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

Sēdes sekretāre

I.Jansone